

Pozdravljen/a,

slišali smo, da se zelo rad/a učiš nove stvari, še posebej če se ob tem tudi zabavaš. V ta namen smo pripravili Poletni finančni izziv, ki vsebuje veliko poučno-zabavnih nalog, ki jih boš z nekaj truda zlahka opravil/a.

Ko izziv dokončaš, pošlji rešene naloge prek e-pošte (poletniizziv@bsi.si) ali navadne pošte (Banka Slovenije, Slovenska cesta 35, 1505 Ljubljana), mi pa ti bomo v zameno poslali čisto pravo nagrado.

Izziv je sestavljen iz štirih delov. Najprej si ogledaš filmček Muzeja Banke Slovenije, nato rešuješ naloge in hkrati odkrivaš črke gesla, v tretjem delu uriš svoj raziskovalni in umetniški talent, v zadnjem delu pa preveriš na novo pridobljeno znanje.

Zdaj pa svinčnik in barvice v roke in veselo na delo!

PRVI DEL IZZIVA

0. Leta 2021 je Banka Slovenije odprla svoj muzej, katerega namen je približati vsebine s področja financ širši javnosti. V muzeju so razstavljeni tudi nekateri ključni elementi razvoja bančništva in denarja v Republiki Sloveniji.

Na <https://youtu.be/1tZcG4mOLXI> si ogledaj predstavitveni video Muzeja Banke Slovenije in odgovori na spodnja vprašanja.

Kje in kdaj je bil postavljen 1. bankomat na svetu?

.....

Katera je bila prva valuta v samostojni Sloveniji?

.....

Kje lahko še vedno zamenjamo vrednostne bone in tolarje?

.....

Kdaj smo začeli plačevati z evri?

.....

Kaj ponazarjajo mostovi, okna in vrata, upodobljeni na evrskih bankovcih?

.....

Kaj storimo v primeru, če ponesreči poškodujemo bankovec?

.....

Katere kovance, poleg tečajnih, ki so vsakodnevno v uporabi, še poznamo?

.....

Kaj lahko v muzeju potežkamo?

.....

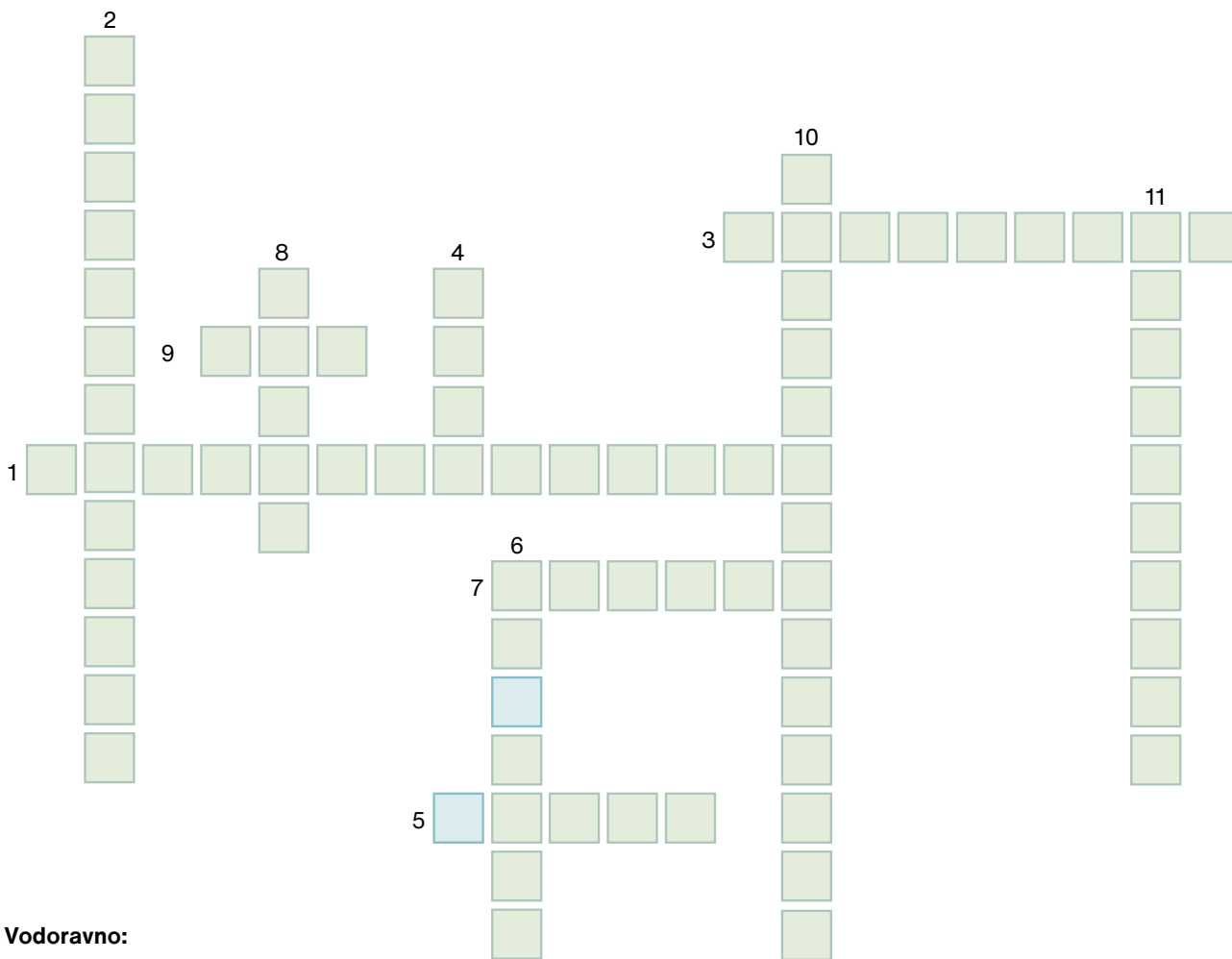
DRUGI DEL IZZIVA

Reši naloge, vsaka naloga ti prinese manjkajoče črke skrivnega gesla:

1. Reši križanko. Vse rešitve so povezane z Banko Slovenije in njenimi glavnimi nalogami.

Geslo: Tretja črka rešitve številka 6 predstavlja prvo črko gesla. Prva črka rešitve številka 5 predstavlja drugo črko gesla.

Vodoravno:

1. Slovenska centralna banka
3. Predmet, kjer hranimo denar, ki ga želimo privarčevati.
5. Svetleča draga kovina
7. Priimek avtorja prvih slovenskih knjig, njegova podoba je na kovanecu za 1 evro.
9. Predhodnik tolarja – vrednostni ...

Navpično:

2. Zveza 27 evropskih držav, katere članica je Slovenija postala 1. maja 2004.
4. Skupna evropska valuta
6. Slovenska gora, upodobljena na zadnji strani kovanca za 50 centov.

8. Prva valuta v samostojni Sloveniji, ki je bila v rabi od 1991 do 2007.
10. Slovenski pesnik, upodobljen na kovanecu za 2 € in na bankovcu za 1000 tolarjev.
11. Pisatelj, upodobljen na bankovcu za 10.000 tolarjev.

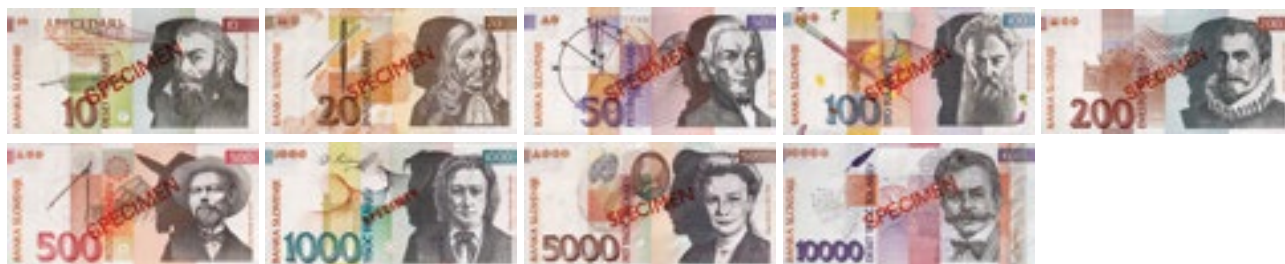
2. V osmerosmerki se skriva sedem besed, povezanih s financami. Poišči jih.

Geslo: Prva črka v prvi vrstici predstavlja tretjo črko gesla. Peta črka rešitve v drugem stolpcu predstavlja četrto črko gesla.

Z	G	E	S	D	A	P	O	L	O	Ž	N	I	C	A	I
B	P	E	A	E	A	V	Ž	I	L	A	V	O	O	K	B
K	L	L	R	N	R	E	K	E	M	R	I	R	H	L	A
B	A	N	K	A	S	L	O	V	E	N	I	J	E	A	N
A	Č	Č	T	R	I	N	V	Z	A	B	A	Ž	A	D	K
P	I	M	L	N	N	B	A	N	K	O	M	A	T	A	O
K	L	K	U	C	E	K	N	E	K	I	O	B	A	Ž	V
O	O	A	S	N	P	O	E	A	N	T	E	C	E	I	E
M	J	Š	L	A	Č	I	C	O	V	E	L	A	R	Z	C

3. Na tolarskih bankovcih so upodobljene osebe, ki imajo velik pomen za Slovenijo in Slovence. Poimenuj pet oseb in napiši, kakšno vlogo so imele v slovenski kulturni zgodovini?

Geslo: Prva črka priimka osebe na bankovcu za 50 tolarjev je peta črka gesla. Črka, ki se v abecedi nahaja dve mesti za prvo črko priimka osebe na bankovcu za 10000 tolarjev, je šesta črka gesla.

1.
2.
3.
4.
5.

4. Na tolarskih kovancih so upodobljene živali, značilne za Slovenijo. Napiši, katere živali so upodobljene, katero žival najbolj povezuješ s Slovenijo in zakaj? Za boljšo predstavbo si lahko kovance ogledaš na <https://www.bsi.si/bankovci-in-kovanci/slovenski-tolar/kovanci>.

Geslo: Sedma črka gesla je O. Osmo črka gesla je prva črka živali na kovancu za 5 SIT.

10 stotinov:

20 stotinov:

50 stotinov:

1 SIT:

2 SIT:

5 SIT:

10 SIT:

20 SIT:

50 SIT:

S Slovenijo najbolj povezujem, ker

5. Denar najdemo tudi v marsikaterem pregovoru in reku. Poveži stalno besedno zvezo na levi z njegovo razlago na desni.

Geslo: Zadnja črka besede, ki se pri osmem pregovoru dvakrat ponovi, je deveta črka gesla. Sredinska črka v besedi DENAR je deseta črka gesla.

1 denar mu ne gre rad iz rok

A zapravljiva je

2 denar spravlja v nogavico

B je slab, pokvarjen človek

3 to blago je vredno svojega denarja

C mislijo, da denar zaslužimo na lahek način

4 ta je svojega denarja vreden

D nimam denarja

5 kaj mislijo, da denar po tleh pobiramo

E cena blaga ustreza njegovi vrednosti

6 denar se je ne drži

F za denar se vse dobi

7 denar je sveta vladar

G za majhno plačilo se malo dobi

8 za malo denarja malo muzike

H skop je

9 nisem pri denarju

I denar hrani doma

6. Slovenski evrski kovanci imajo na nacionalni strani upodobljenih 8 različnih motivov, ki simbolno predstavljajo del slovenske zgodovine in kulture. Motive poveži z ustreznimi kovanci. Za boljšo predstavo si kovance oglej na <https://www.bsi.si/bankovci-in-kovanci/evrokovanci>.

Geslo: Črka, ki predstavlja pravilno rešitev pod številko 6, ti prinese enajsto črko končne rešitve.

1	štorklja	N	2 evra
2	France Prešeren	B	1 evro
3	knežji kamen	K	50 centov
4	sejalec	Č	20 centov
5	katedrala svobode	L	10 centov
6	Lipicanec	T	5 centov
7	Triglav	S	2 centa
8	Primož Trubar	G	1 cent

7. S finančnimi pojmi se lahko poigramo tudi v različnih besednih igrah. Reši spodnji uganki.

Geslo: Zadnja črka prve rešitve je dvanajsta črka gesla.

V njej listki se hahljajo. Pa niso navadni! Nekaj veljajo.

Na meni nekaj piše, a nisem list papirja, imam glavo, a nisem solata, narejen sem iz kovine, a nisem robot.

8. Banka Slovenije vsako leto ob različnih za Slovenijo pomembnih mejnikih izda priložnostne kovance (spominske in zbirateljske). Spodaj je šest primerkov spominskih kovancev, izdanih ob posebnih priložnostih. Natančno si jih oglej, nato pa v besedilo vstavi ustrezne besede.

Geslo: Druga črka druge besede tretje rešitve predstavlja trinajsto črko gesla.

1. Spominski kovanec obeležuje 25. obletnico Republike Slovenije.
2. Spominski kovanec obeležuje 800. obletnico obiskovanja
3. Spominski kovanec obeležuje 30. obletnico zastave
4. Spominski kovanec obeležuje 500. obletnico rojstva
5. Spominski kovanec obeležuje 10. obletnico skupne evropske valute -

TRETJI DEL IZZIVA

9. Poleg spominskih kovancev Banka Slovenije izdaja tudi zbirateljske kovance, ki izhajajo kot kovanci za 3 evre, srebrniki in zlatniki. S pomočjo <https://www.bsi.si/bankovci-in-kovanci/numizmatika/f/zbirateljski/51/30-obletnica-drzavnosti-republike-slovenije-2021> ugotovi, katere pomembne dogodke obeležujejo zbirateljski kovanci iz preteklih let.

Leta 2018 je bil izdan zbirateljski kovanec, ki obeležuje 100. obletnico

Leta 2021 je bil izdan zbirateljski kovanec, ki obeležuje 30. obletnico

Leta 2012 je bil izdan zbirateljski kovanec, ki obeležuje 100. obletnico

Leta 2008 je bil izdan zbirateljski kovanec, ki obeležuje 250. letnico

10. Vrednostni bon je bil predhodnik slovenskega tolarja. Uporabljali smo ga v letih 1991 in 1992. Na spletni strani <https://www.bsi.si/bankovci-in-kovanci/slovenski-tolar/vrednostni-boni> in ugotovi, ali spodnje trditve držijo (D) ali ne držijo (N).

a) Na vrednostnem bonu je upodobljen Triglav.	D	N
b) Izdan je bil tudi bankovec za 2000.	D	N
c) Na hrbtni strani je upodobljen knežji kamen.	D	N
d) Vrednostnih bonov ne moremo več zamenjati.	D	N

11. Na povezavi <https://www.ecb.europa.eu/euro/banknotes/security/html/index.sl.html#feel> si ogledj, kako preverjamo pristnost bankovcev. Pozorni moramo biti na otip, pogled in nagib.

- a) Na katere stvari moraš biti pri teh treh elementih najbolj pozoren?

OTIP in

POGLED, in

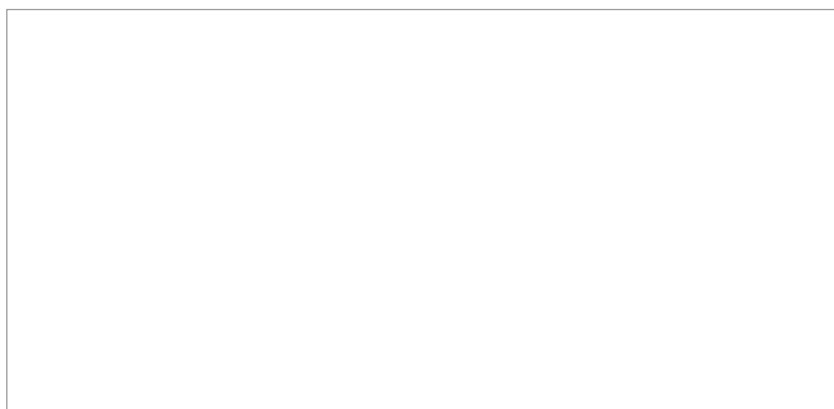
NAGIB, in

- b) Sedaj v roke vzemi katerikoli evrski bankovec in preveri, če vsebuje vse naštetne varnostne elemente.

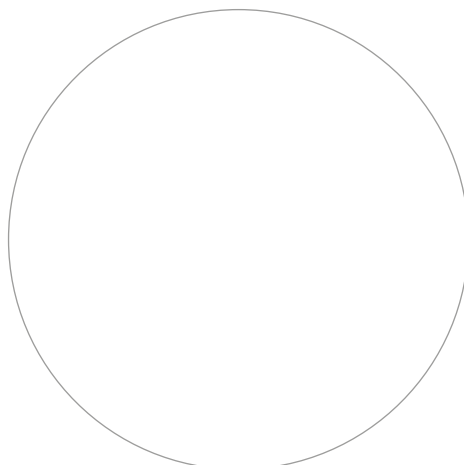
12. V denarnicah se simbolično skriva velik del Evropske Unije. Izprazni hranilnik ali denarnico in si oglej, iz katere države prihajajo posamezni kovanci. Nekaj najzanimivejših zapiši v spodnjo razpredelnico. Državo izvora lahko preveriš na <https://www.ecb.europa.eu/euro/coins/html/index.en.html>.

	vrednost	motiv	država
kovanec 1			
kovanec 2			
kovanec 3			
kovanec 4			

13. Na povezavi <https://www.bsi.si/bankovci-in-kovanci/evrobankovci/serija-evropa> si oglej evrske bankovce in premisli, kako bi oblikoval bankovec za 30€. Nariši.

14. Letos je Banka Slovenije izdala spominski kovanec, ki obeležuje 150-letnico rojstva Jožeta Plečnika. Premisli, kateri dogodek bi lahko obeležili v naslednjih letih in nato kovanec ustrezno ilustriraj.

ČETRTE DEL IZZIVA

PREVERI, KAJ ZNAŠ!

1. Obkroži pravilno trditev.

1. Banka Slovenije je
 - a) centralna banka.
 - b) poslovna banka.
 - c) kreditna banka.

2. Vrednost denarja se je v preteklosti določala glede na vrednost
 - a) srebra.
 - b) diamantov.
 - c) zlata.

3. Prvi slovenski denar je bil
 - a) evro.
 - b) dinar.
 - c) tolar.

4. V Evropski Uniji je
 - a) 25 držav.
 - b) 26 držav.
 - c) 27 držav.

5. Na kovancu za 2 evra je upodobljen
 - a) Primož Trubar.
 - b) Triglav.
 - c) France Prešern.

6. Na bankovcu za 500 tolarjev je upodobljen
 - a) pesnik France Prešeren.
 - b) arhitekt Jože Plečnik.
 - c) slikarka Ivana Kobilca.

7. Pregovor Malo denarja, malo muzike pomeni:
 - a) glasba ti ni všeč.
 - b) če premalo delaš, premalo zaslužiš.
 - c) poceni blago je slabe kvalitete.

8. Motiv na kovancu za pet centov predstavlja
 - a) sejalca.
 - b) kofetarico.
 - c) pomlad.

2. Ugotovi, katera trditev ne drži. Napačno trditev prečrtaj.

1. Banka Slovenije je
 - a) centralna banka.
 - b) poslovna banka.
 - c) banka, ki nadzoruje vse ostale banke.

2. Triglav je
 - a) upodobljen na kovancu za 20 centov.
 - b) visok 2864 m.
 - c) naša najvišja gora.

3. Lastovica je
 - a) ptica selivka.
 - b) upodobljena na kovancu za dva tolarja.
 - c) ptica roparica.

4. Tolar je
 - a) slovenska valuta, ki je bila v uporabi od 1992 do 2007.
 - b) slovenska valuta, ki je bila v uporabi pred letom 1990.
 - c) še vedno mogoče zamenjati na blagajni Banke Slovenije.

5. Ivana Kobilica je
 - a) slovenska slikarka.
 - b) naslikala Kofetarico.
 - c) upodobljena na bankovcu za 1000 tolarjev.

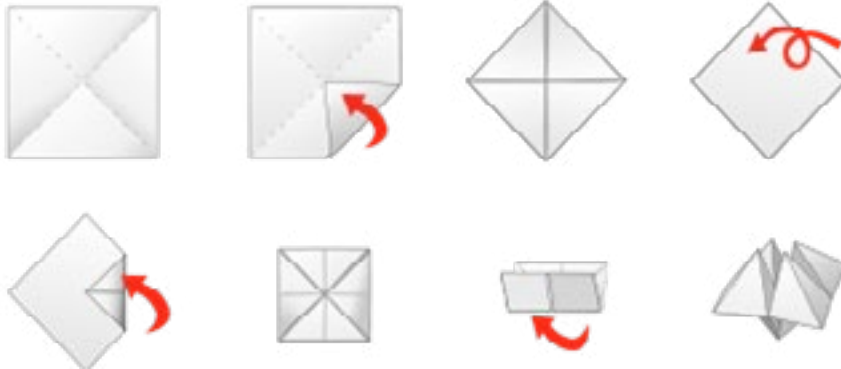
6. Postojnska jama je
 - a) upodobljena na spominskem kovancu.
 - b) je kraška jama.
 - c) druga najbolj obiskana slovenska jama.

7. Zbirateljski kovanci so izdani kot
 - a) kovanci za 2 evra.
 - b) kovanci za 3 evre.
 - c) zlatniki.

8. Na evrskih bankovcih najdemo
 - a) zaščitne elemente.
 - b) arhitekturne elemente iz različnih obdobj.
 - c) motive iz narave.

9. Pri preverjanju evrskih bankovcev moramo biti pozorni na
 - a) vonj.
 - b) hologramski trak.
 - c) reliefni tisk.

3. Sledi spodnjim navodilom in izdelaj lastno zgibanko. Nato poišči soigralca in skupaj odgovorita na vprašanja.

✂

Evropska unija	cent	Kaj je upodobljeno na evrskih centih?	tolar	Slovenija
Zbirateljski kovanec	Naštej tri izdaje zbirateljskih kovancev.	Kdo je upodobljen na tolaških bankovcih?	Kako preverjamo pristnost evrskih bankovcev?	evro
bankovec	Kaj lahko naredimo z uničenimi bankovci?	Kaj je upodobljeno na tolaških sotinih?	stotin	
Banka Slovenije	Kaj je vrednostni bon?	Naštej tri izdaje spominskih kovancev.	spominski kovanec	centralna banka
	vrednostni bon			